

Adresseavisen

(Morgen, 2000-06-06, 2000, 153 ord)

(5)

Lytter ikke godt nok

Blant de viktigste feilene som har blitt gjort når ting har gått galt, er at fagfolk ikke i tilstrekkelig grad har tatt hensyn til meldinger fra øvrige omsorgsarbeidere eller andre personer om atferdsproblemer.

Dette gikk frem av en utvalgsrapport som gransket ulike sider ved drap og alvorlige voldshandlinger begått av sinnslidende. Rapporten ble laget for halvannet år siden, og leder for utvalget var sjefpsykolog Kirsten Rasmussen ved sikkerhetsavdelingen på Brøset i Trondheim.

En av de klareste konklusjonene til utvalget var problemstillingen omkring pårørende til psykiatrisk sinnslidende som reagerte på atferd, men som ble avvist fordi allmennlegen ikke forsto problemstillingen.

Rasmussen-utvalget uttrykte bekymring for opplysningene om pårørende som hadde bedt om hjelp, uten å få det i tiden. Utvalget pekte også på at sviktende oppfølging innenfor psykiatrien, under oppfølging og etterbehandling, kunne være årsak til så mye som 14 drap og en serie drapsforsøk.

STEIN BJØRU

72 50 16 97

stein.bjoru@adresseavisen.no**DOKNR: adr200006060087**

Nummeret brukes for å finne artikkelen i ATEKST og for å få tjenester knyttet til den.

ATEKST er en tjeneste fra Mediearkivet.no®

DOKUMENTARKIV

Dokumenter som ikke lenger er gyldige og informasjon fra tidligere regjeringer

Pressemelding , 16.12.1998

Publisert under: Regjeringa Bondevik I

Utgivar: Sosial- og helsedepartementet (Oppretta 08.11.1993. Nedlagt 31.12.2001)

Status: Arkivert

Pressemelding

Nr. 104/98

Dato: 16. desember 1998

Rasmussen-utvalget: Fylkeslegen må undersøke systemsvikt ved voldshandlinger

Helseminister Dagfinn Høybråten nedsatte 20. mars 1998 et bredt sammensatt utvalg som skulle foreta en vurdering av ulike sider ved drap og alvorlige voldshandlinger begått av sinnslidende. Utvalget, som har vært ledet av sjefpsykolog Kirsten Rasmussen, har tatt utgangspunkt i en oversikt utarbeidet av psykiater Randi Rosenqvist med bakgrunn i 31 enkeltsaker de siste årene. Utvalget leverte sin innstilling til helseministeren onsdag 16. desember 1998.

Utvalget har systematisert offentlig tilgjengelig informasjon om de systemene som er aktuelle i denne sammenheng: helsevesenet, sosialtjenesten, kriminalomsorgen og andre deler av offentlig tjenesteyting. Det er foretatt søk i internasjonal litteratur hvor det er beskrevet drap og voldshandlinger begått av mennesker med psykiske lidelser. Det er også søkt i internasjonal litteratur som beskriver erfaringer med en uavhengig undersøkelseskommisjon som trer sammen og undersøker hendelsesforløpet ved alle drapssaker begått av personer som har vært i kontakt med den psykiatriske spesialisthelsetjenesten.

I utvalgets innstillingen pekes det bl a på følgende:

- Utvalget mener det er uheldig at mange pasienter ser ut til å ha falt ut av behandlingen til tross for åpenbar behandlingstrengende tilstand. Mange synes også å ha hatt utilfredsstillende boforhold og vært sosialt isolert.
- Det vises også til at pårørende som reagerer har blitt avvist fordi allmennlegen ikke forstår problemstillingen eller fordi legen mener dette er en sak mellom pasienten og helsevesenet. Utvalget uttrykker bekymring for opplysningene om at pårørende har bedt om hjelp uten å få det i tiden før drap/drapsforsøk. Utvalget understreker viktigheten av å registrere og vidreforme pårørendes oppfatning av pasientens behandlingsbehov.
- Utvalget viser til at innleggelse uten eget samtykke og tvangsbehandling med medikamenter ikke nødvendigvis har vært oppfattet som et helsemessig gode, men som et rettssikkerhetsmessig problem. Dette, og en nedbygging av kapasiteten ved sengeinstitusjonene, kan ha ført til at psykiatere har kviet seg for å tvangsbehandle annet enn de helt opplagte tilfellene.
- Utvalget har på noen punkter påvist sannsynlig svikt i behandlingsapparatet. Bedret kommunikasjon mellom ulike nivåer i behandlings- og omsorgsapparatet rundt pasienten vil være blant tiltakene som kan avhjelpe dette. Det synes som om informasjonsutveksling innen rammen av pasientens samtykke kan utnyttes bedre ved mer aktiv holdning fra aktørene i behandlingsskjeden.
- Det kan synes som de etablerte arbeidsmåtene innenfor helsevesenet i enkelte tilfeller ikke har vært tilstrekkelige til å forhindre at pasienter har falt ut av tvungen ettervern. Det er dermed heller ikke i tilstrekkelig grad tatt hensyn til risikoen for alvorlige voldshandlinger.
- Utvalget mener at det ut fra internasjonal forskning synes som om kompetanse innen farlighetsvurdering og risikoanalyser kan bedres.

Utvalget har vurdert om det bør opprettes en permanent undersøkelseskommisjon for eksempel etter modell av den engelske. Etter en totalvurdering har utvalget kommet til at utnyttelse av den kompetanse som foreligger ved fylkeslegeembetene vil være å foretrekke, forutsatt at de får tilført nødvendige ressurser. Utvalget tilrår at det innføres en rapporteringsplikt til fylkeslegene ved voldshandlinger begått av sinnssyke. Fylkeslegen skal deretter undersøke om det har forekommet svikt innen helsevesenet, sosialtjenesten, kriminalomsorgen/justisetatene for øvrig eller andre deler av offentlig tjenesteyting. Hensikten med undersøkelsene vil være at alle de involverte deler av offentlig tjenesteyting mottar informasjon om resultatet av undersøkelsene og at det materiale som fremlegges blir utgangspunkt for erfaringslæring innen de involverte systemer.

Konkret fremmer utvalget blant annet følgende forslag:

- Det bør gjennom forskrift sikres at alle pasienter som er under psykisk helsevern og som er alvorlig sinnslidende blir vurdert med hensyn til tilleggskriteriene i lov om psykisk helsevern (§ 5) når pasienten tas i behandling eller behandling gjenopptas, samt ved overføring fra behandling med tvang til frivillig behandling og før behandling avsluttes.
- Det foreslås at slik vurdering kvalitetssikres gjennom individuelle behandlingsplaner og institusjonens/ ansvarlig behandleres kvalitetssikringssystem.
- Kopi av primærpsykiatrisk erklæring bør oversendes medisinsk-faglig ansvarlig i kommunehelsetjenesten, som derved kan vurdere om vedkommende bør tilbys adekvat undersøkelse og behandling.
- Fylkeslegen bør automatisk få oversendt kopi av rettspsykiatriske erklæringer hvor det konkluderes med at observanden var sinnssyk i gjerningsøyeblikket. Slik innrapportering bør utløse en undersøkelsesplikt hos Fylkeslegen når det gjelder vurdering av helsetjenestetilbud, og at en slik undersøkelse resulterer i en rapport som kvalitetssikres av sentrale myndigheter.
- Den Rettsmedisinske Kommissjon bør få kopi av rettens dom i saker hvor det er foretatt judisiell observasjon.
- Det bør iverksettes utredninger som omfatter både strafferettslig utilregnelig og tilregnelig, og andre siktelsler som ikke omfattes av utvalgets underlagsmaterialet.

Kontaktperson: Sjefpsykolog Kirsten Rasmussen, tlf. 73 86 50 16/ 90 57 86 31
Lagt inn 16. desember 1998 av Statens forvaltningstjeneste, ODIN-redaksjonen
